

FRANÇOISE MORVAN, «Traduir *Desig sota els oms*».

(Traducció: TNC)

L'any 1993, el director teatral Matthias Langhoff, tres setmanes abans de l'inici dels assajos al Théâtre National de Bretagne, s'adona que la traducció francesa de *Desig sota els oms* no li permet posar en escena l'obra: basant-se en una traducció alemanya en consonància amb l'estranya llengua de l'obra, l'angloirlandès, es troba en presència d'una transposició a la francesa, fidel al sentit del text però que, d'acord amb la tradició, en normalitza l'estil. Li cal amb urgència un text representable. Sense aquesta urgència, és evident que jo no m'hauria ficat mai en aquesta empresa ja que, sense voler acusar els traductors precedents, el text sembla intraduïble. N'hi ha prou amb llegir les primeres rèpliques de l'obra per convèncer-se'n. [...]

Eugene O'Neill havia transposat d'orella la llengua dels pagesos que, vinguts d'Irlanda, parlaven un anglès impregnat d'estructures gaèliques. Deia que havia escoltat el seu jardiner per impregnar-se d'aquesta llengua i donar-li la seva força bruta. Evidentment, es tractava de traduir això d'entrada, i ni el picard de Molière ni l'argot de cap de les

transposicions neorurals de llengües de comarcals no era convenient. Es tractava d'una llengua doble, que contenia en si mateixa tota la tragèdia d'homes empresonats en una terra guanyada a la pedra, i la puntuació, com es veu, marcava aquest xoc, aquesta lluita amb la llengua, amb el món, amb Déu (que apareix en el gran monòleg bíblic del pare al cor de l'obra). No hi havia cap mena de pintoresc, cap menyspreu, cap ironia folkloritzant.